EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 25.4.2025
COM(2025) 166 final

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

Vuosikertomus kilpailullisista ja oikeudenmukaisista markkinoista digitaalialalla ja direktiivien (EU) 2019/1937 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2022/1925 (digimarkkinasäädös)

I. JOHDANTO

(1) Tämä kertomus on osoitettu Euroopan parlamentille ja Euroopan unionin neuvostolle. Siinä esitetään toimet, jotka Euroopan komissio, jäljempänä ’komissio’, on toteuttanut vuonna 2024 asetuksen (EU) 2022/1925[1] (digimarkkinasäädös) yhteydessä asetuksen 35 artiklan[2] mukaisesti.

(2) Ensimmäinen vuosikertomus digimarkkinasäädökseen liittyvistä komission toimista hyväksyttiin 6. maaliskuuta 2024[3]. Ensimmäisessä vuosikertomuksessaan komissio raportoi pääasiassa päätöksistä nimetä Alphabet, Amazon, Apple, ByteDance, Meta, ja Microsoft portinvartijoiksi syyskuussa 2023.

(3) Vuonna 2024 komissio nimesi Bookingin portinvartijaksi sen verkossa toimivan Booking.com-välityspalvelun osalta toukokuussa ja täydensi huhtikuussa Applen nimeämistä vielä yhdellä ydinalustapalvelulla, sen iPadOS-käyttöjärjestelmällä.

(4) Komissio myös saattoi päätökseen neljä markkinatutkimusta, joista osan se oli aloittanut vuonna 2023. Vuonna 2023 aloitetut tutkimukset liittyvät yritysten ilmoitustensa kanssa toimittamiin vastaväitteisiin, joiden mukaan ne eivät täytä portinvartijaksi nimeämisen edellytyksiä huolimatta siitä, että ne täyttävät nimeämisen kynnysarvot. Nämä tutkimukset sekä iPadOS-käyttöjärjestelmän laadullinen nimeäminen edellyttivät asiantuntijaneuvojen pyytämistä digitaalisten markkinoiden neuvoa-antavalta komitealta[4], jäljempänä ’neuvoa-antava komitea’.

(5) Vuonna 2024 digimarkkinasäädös siirtyi täytäntöönpano- ja valvontavaiheeseen, ja 7. maaliskuuta 2024 oli velvoitteiden noudattamisen määräaika 5. syyskuuta 2023 tehtyjen nimeämisten osalta. Komissio kävi sääntelyä koskevaa vuoropuhelua kaikkien nimettyjen portinvartijoiden kanssa ja aloitti kuusi velvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa tutkintaa, jotka koskivat kolmea portinvartijaa: Alphabet, Apple, ja Meta. Kahdessa menettelyssä komissio esitti alustavat havaintonsa[5]. Lisäksi komissio on ilmoittanut Amazonia koskevista alustavista tutkintatoimista.[6]

(6) Komissio käynnisti myös kaksi menettelyä täsmentääkseen Applen digimarkkinasäädöksen mukaisia yhteentoimivuusvelvoitteita, minkä lisäksi se esitti alustavat havaintonsa ja pyysi kolmansilta osapuolilta palautetta toimenpiteistä, jotka Applen olisi toteutettava tosiasiallisen yhteentoimivuuden varmistamiseksi.[7]

(7) Seuranta- ja valvontatoimiensa rinnalla komissio järjesti useita tapaamisia portinvartijoiden ja useiden asianomaisten kolmansien osapuolten (esimerkiksi

[1] EUVL L 265, 12.10.2022, s. 1–66.

[2] Digimarkkinasäädöksen 35 artiklan mukaan komission on toimitettava vuosikertomus digimarkkinasäädöksen täytäntöönpanosta ja edistymisestä sen tavoitteiden saavuttamisessa. Tämä on toinen tällainen kertomus, ja se kattaa digimarkkinasäädöksen toisen soveltamisvuoden.

[3] Kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille: Vuosikertomus digimarkkinasäädöksestä (2022/1925), COM(2024) 106 final.

4 Digitaalisten markkinoiden neuvoa-antava komitea tukee komissiota digimarkkinasäädökseen perustuvien täytäntöönpanosäädösten antamisessa. Se luokitellaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaiseksi komiteaksi, ja se toimii työjärjestyksensä mukaisesti. Neuvoa-antava komitea osallistui kaikkiin neljään markkinatutkimukseen ja kokoontui 1. helmikuuta, 20. maaliskuuta ja 4. lokakuuta 2024.

[5] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-sends-preliminary-findings-meta-over-its-pay-or-consent-model-breach-digital-markets-act-2024-07-01_en ja https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-sends-preliminary-findings-apple-and-opens-additional-non-compliance-investigation-2024-06-24_en.

[6] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-opens-non-compliance-investigations-against-alphabet-apple-and-meta-under-digital-markets-2024-03-25_en.

[7] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-starts-first-proceedings-specify-apples-interoperability-obligations-under-digital-2024-09-19_en ja https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-seeks-feedback-measures-apple-should-take-ensure-interoperability-under-digital-markets-2024-12-19_en.

yrityskäyttäjien, kehittäjien, portinvartijoiden haastajien, toimialajärjestöjen, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja asiakkaiden edustajien) kanssa. Komissio järjesti myös useita velvoitteiden noudattamista käsitteleviä työpajoja, joissa sidosryhmillä oli mahdollisuus saada tietoa portinvartijoiden vaatimustenmukaisuusratkaisuista. Lisäksi digimarkkinasäädöksen korkean tason ryhmä, jäljempänä 'korkean tason ryhmä', päätti perustaa kolme temaattista alaryhmää, jotka käsittelevät dataa, yhteentoimivuutta ja tekoälyä, ja piti useita kokouksia vuoden 2024 aikana. Tämä helpotti yhteistyötä ja edisti yhteistyöhön perustuvaa vuoropuhelua eurooppalaisten sääntelyviranomaisten[8] yhteisön kanssa.

(8) Seuraavissa jaksoissa esitetään kattava yleiskatsaus digimarkkinasäädöksen täytäntöönpanosta komissiossa sekä edistymisestä sen tavoitteiden saavuttamisessa vuonna 2024. Jaksossa II raportoidaan nimeämisistä ja muista seurantaan liittymättömistä toimista. Jaksossa III esitellään portinvartijoiden vaatimustenmukaisuuden valvontaa. Jaksossa IV käsitellään portinvartijoiden raportointivaatimuksia, jotka koskevat kuluttajaprofilointikäytäntöjä. Jaksossa V kuvaillaan komission ja kansallisten viranomaisten välistä yhteistyötä ja koordinointia. Jaksossa VI kuvataan korkean tason ryhmän tekemää työtä.

II. NIMEÄMISET JA MUUT SEURANTAAN LIITTYMÄTTÖMÄT TOIMET

1. Ilmoitukset, nimeämiset ja markkinatutkimukset

(9) Digimarkkinasäädöksen 3 artiklan 3 kohdan mukaan yritysten on ilmoitettava komissiolle, jos niiden tarjoamat ydinalustapalvelut täyttävät säädöksen 3 artiklan 2 kohdassa säädetyt kynnysarvot. Digimarkkinasäädöksen 3 artiklan 5 kohdan mukaan nämä kynnysarvot täyttävät yritykset voivat kuitenkin esittää riittävän pätevät perustelut sille, miksi niitä ei pitäisi nimetä portinvartijaksi.

(10) Komissio vastaanotti vuonna 2024 digimarkkinasäädöksen 3 artiklan 3 kohdan mukaiset ilmoitukset Bookingilta, ByteDancelta ja X:ltä.[9]

(11) Booking ilmoitti komissiolle 1. maaliskuuta 2024, että se täyttää digimarkkinasäädöksen 3 artiklan 2 kohdassa säädetyt kynnysarvot verkossa toimivan Booking.com-välityspalvelunsa osalta. Tämän seurauksena komissio nimesi 13. toukokuuta 2024 Bookingin portinvartijaksi tämän ydinalustapalvelun osalta.[10] Bookingin velvoite noudattaa digimarkkinasäädöstä alkoi 14. marraskuuta 2024, kuusi kuukautta nimeämisen jälkeen.[11]

(12) ByteDance ilmoitti komissiolle 1. maaliskuuta 2024, että se täyttää digimarkkinasäädöksen 3 artiklan 2 kohdassa säädetyt kynnysarvot TikTok Ads -verkkomainontapalvelunsa osalta. ByteDance toimitti digimarkkinasäädöksen 3 artiklan 5 kohdan nojalla myös vastaväitteen, jonka mukaan TikTok Ads ei ole tärkeä yhdysväylä yrityskäyttäjien ja loppukäyttäjien välillä. Komissio hyväksyi 13. toukokuuta 2024 vastaväitteen, jonka TikTok oli esittänyt TikTok Ads -verkkomainontapalvelunsa osalta. Vastaväite hyväksyttiin suoraan 45 työpäivän kuluessa, koska yritys osoitti, että sen palvelu ei täytä digimarkkinasäädöksen

[8] Digimarkkinasäädöksen korkean tason ryhmä koostuu seuraavista sääntelyviranomaisten elimistä ja verkostoista: Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin (BEREC), Euroopan tietosuojavaltuutettu (EDPS) ja Euroopan tietosuojaneuvosto (EDPB), Euroopan kilpailuviranomaisten verkosto (ECN), kuluttajasuojan yhteistyöverkko (CPC) ja audiovisuaalisten mediapalvelujen eurooppalaisten sääntelyviranomaisten ryhmä (ERGA).

[9] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/latest-news_en.

[10] Komission päätös, asia DMA.100019 – Booking - Online Intermediation Services – Verticals: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/4360/OJ.

[11] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/booking-must-comply-all-relevant-obligations-under-digital-markets-act-2024-11-14_en.

3 artiklan 1 kohdan vaatimuksia.[12]

(13) X toimitti 1. maaliskuuta 2024 ilmoituksen X-verkkoyhteisöpalvelustaan ja X Ads -verkkomainontapalvelustaan. Molempiin ilmoituksiin oli liitetty vastaväitteet, joiden mukaan X ei ole tärkeä yhdysväylä yrityskäyttäjien ja loppukäyttäjien välillä, vaikka se täyttääkin kynnysarvot.[13] Komissio teki 13. toukokuuta 2024 päätöksen, jossa se suoraan hyväksyi vastaväitteen X Ads -palvelun osalta[14], ja avasi erillisellä päätöksellä digimarkkinasäädöksen 17 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun markkinatutkimuksen sen arvioimiseksi, olisiko verkkoyhteisöpalvelu X nimettävä portinvartijaksi[15]. Perusteellisen markkinatutkimuksen[16] jälkeen komissio totesi 16. lokakuuta 2024, että verkkoyhteisöpalvelu X ei ole tärkeä yhdysväylä yrityskäyttäjille loppukäyttäjien tavoittamiseksi. Komissio päätti näin ollen hyväksyä vastaväitteen ja olla nimeämättä X:ää portinvartijaksi.[17] Päätös tehtiin sen jälkeen, kun neuvoa-antava komitea oli pitänyt 4. lokakuuta 2024 kokouksen, jossa annettiin myönteinen lausunto.

(14) Vuonna 2024 komissio myös saattoi päätökseen vastaväitteisiin liittyvät markkinatutkimukset, jotka se oli aloittanut 5. syyskuuta 2023 määrittääkseen, olisiko Apple nimettävä portinvartijaksi iMessage-viestintäpalvelun osalta ja olisiko Microsoft nimettävä portinvartijaksi Bing-hakukoneen, Edge-verkkoselaimen, ja Microsoft Advertising -verkkomainontapalvelun osalta. Perusteellisten markkinatutkimusten jälkeen komissio päätti olla nimeämättä Applea[18] ja Microsoftia[19] portinvartijoiksi näiden palvelujen osalta. Päätökset tehtiin sen jälkeen, kun neuvoa-antava komitea oli pitänyt 1. helmikuuta 2024 kokouksen, jossa päätöksistä annettiin myönteinen lausunto.

(15) Lisäksi komissio nimesi Applen 29. huhtikuuta 2024 portinvartijaksi sen iPadOS-ydinalustapalvelun osalta syyskuussa 2023 käynnistetyn perusteellisen markkinatutkimuksen perusteella.[20] Päätös tehtiin sen jälkeen, kun neuvoa-antava komitea oli pitänyt 20. maaliskuuta 2024 kokouksen, jossa päätöksestä annettiin myönteinen lausunto. Applen velvollisuus noudattaa digimarkkinasäädöstä alkoi kuusi kuukautta nimeämisen jälkeen 4. marraskuuta 2024.

(16) Kun Booking nimettiin portinvartijaksi sen verkossa toimivan välityspalvelun (Booking.com) osalta ja Apple sen käyttöjärjestelmän (iPadOS) osalta, nimettyjen portinvartijoiden kokonaismäärä nousi vuonna 2024 kuudesta yrityksestä seitsemään, kun taas nimettyjen ydinalustapalvelujen määrä nousi 22:sta 24:ään.[21]

(17) Komissio oli vuonna 2024 osapuolena kolmessa vireillä olevassa kumoamiskanteessa,

[12] Asia DMA.100042 ByteDance – Online advertising services: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202441/DMA_100042_134.pdf.
[13] Digimarkkinasäädöstä koskevan vuosikertomuksen seuraavassa jaksossa tarkastellaan, miten komissio on reagoinut vastaväitteiden toimittamiseen. Ks. lisätietoja: *Markkinatutkimukset ja vastaväitteet*.
[14] Asia DMA.100232 X – Online advertising services: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202441/DMA_100232_44.pdf.
[15] Asia DMA.100041 - X - Online social networking service: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202441/DMA_100041_631.pdf.
[16] Mukaan lukien X:n yrityskäyttäjien ja muiden verkkoyhteisöpalvelujen tarjoajien antama panos.
[17] Päätöstä ei ole vielä julkaistu.
[18] Asia DMA.100022 Apple – number-independent interpersonal communications services: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202416/DMA_100022_2757.pdf.
[19] Asiat DMA.100015 Microsoft Online search engines; DMA.100028 Microsoft Web browsers; DMA.100034 Microsoft Online advertising services: https://ec.europa.eu/competition/digital_markets_act/cases/202416/DMA_100015_700.pdf.
[20] Komission päätös, asia DMA.100047 - Apple – iPadOS: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/4374/oj.
[21] Portinvartijoiden ja ydinalustapalvelujen kaaviomuotoinen kartoitus on saatavilla digimarkkinasäädöksen verkkosivustolta: https://digital-markets-act.ec.europa.eu/gatekeepers_en.

jotka ByteDance, Meta, ja Apple nostivat marraskuussa 2023 nimeämispäätöksiään vastaan. ByteDancen muutoksenhakumenettelyn osalta voidaan todeta, että unionin yleisen tuomioistuimen presidentti hylkäsi helmikuussa 2024 ByteDancen välitoimihakemuksen ja unionin yleinen tuomioistuin vahvisti heinäkuussa 2024 komission päätöksen nimetä ByteDance portinvartijaksi nopeutettua menettelyä noudattaen.[22] Syyskuussa 2024 ByteDance teki valituksen unionin yleisen tuomioistuimen päätöksestä vahvistaa nimeäminen.[23]

(18) Lisäksi komissio on vastaajana kahdessa muussa vireillä olevassa oikeudenkäynnissä: i) ByteDancen asianajajan omissa nimissään elokuussa 2024 nostama kanne, jossa riitautetaan komission päätös hylätä pyyntö saada tutustua ByteDancen portinvartijaksi nimeämiseen liittyviin asiakirjoihin,[24] ja ii) Operan heinäkuussa 2024 unionin yleisessä tuomioistuimessa nostama kanne päätöksestä jättää nimeämättä Microsoft portinvartijaksi sen Edge-verkkoselaimen osalta[25].

2. Muut seurantaan liittymättömät toimet

(19) Komissio on painottanut merkittävästi digimarkkinasäädöksen mukaisten tutkintavälineidensä parantamista säädöksen hyväksymisen jälkeen. Komissio otti 30. huhtikuuta 2024 käyttöön digimarkkinasäädökseen liittyvän väärinkäytösten paljastamiseen tarkoitetun välineen[26], joka vastaa kilpailuoikeuden noudattamisen valvonnan ja asetuksen (EU) 2022/2065 (digipalvelusäädös) osalta käytettävissä olevaa välinettä. Tämän välineen avulla yksityishenkilöt voivat antaa yksityisesti ja luottamuksellisesti tietoja, jotka liittyvät digimarkkinasäädöksen mukaisten velvoitteiden mahdolliseen noudattamatta jättämiseen portinvartijoiden toimesta.[27] Komissio sai välineen kautta 20 ilmoitusta vuonna 2024.

(20) Yleisötiedotusta varten komissio ylläpitää ja päivittää säännöllisesti digimarkkinasäädöksen verkkosivustoa[28]. Sivustolla annetaan taustatietoa digimarkkinasäädöksestä, ja sen kautta on mahdollista hakea digimarkkinasäädökseen liittyviä komission virallisia säädöksiä. Se sisältää myös usein päivitettävän kysymys- ja vastausosion[29] sekä kaikki asiaa koskevat lehdistötiedotteet. Komissio myös tiedottaa digimarkkinasäädöksen kannalta merkityksellisistä tapahtumista sosiaalisen median tiliensä kautta.[30]

(21) Komissio teki vuonna 2024 sopimukset yhdeksästä digimarkkinasäädökseen liittyvästä tutkimuksesta, asiantuntijaneuvontapalvelusta tai pilottihankkeesta.

III. PORTINVARTIJOIDEN VAATIMUSTENMUKAISUUDEN VALVONTA

[22] Asia T-1077/23 R Bytedance v. komissio, EUVL C, C/2024/476, 3.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2317/oj ja asia T-1077/23, Bytedance v. komissio, EUVL C, C/2024/476, 3.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/476/oj.
[23] Asia C-627/24 P, Bytedance v. komissio, EUVL C, C/2024/6639, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6639/oj.
[24] Asia T-433/24, Batchelor v. komissio, EUVL C, C/2024/6103, 21.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6103/oj.
[25] Asia T-357/24, Opera Norway v. komissio EUVL C, C/2024/5640, 30.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5640/oj.
[26] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/whistleblower-tool_en.
[27] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/commission-launches-whistleblower-tools-digital-services-act-and-digital-markets-act-2024-04-30_en.
[28] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/index_en.
[29] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/about-dma/questions-and-answers_en.
[30] Komission uutisia ja raportteja digimarkkinasäädöksestä voi seurata useilla tileillä: https://www.instagram.com/DigitalEU/; https://www.linkedin.com/showcase/digital-eu/; https://twitter.com/DigitalEU; https://www.youtube.com/c/DigitalEU; https://www.facebook.com/DigitalEU; https://www.linkedin.com/showcase/dg-competition; https://twitter.com/EU_Competition; https://www.youtube.com/@dgcompetition44.

1. Seurantatoimet

(22) Portinvartijoiden on noudatettava digimarkkinasäädöksen 5, 6, 7, 14, ja 15 artiklassa säädettyjä velvoitteita. Vaatimus velvoitteiden noudattamisesta alkaa välittömästi portinvartijaksi nimeämisen jälkeen komissiolle keskittymistä ilmoittamista koskevan velvollisuuden osalta (digimarkkinasäädöksen 14 artikla) ja viimeistään kuuden kuukauden kuluttua portinvartijaksi nimeämisestä digimarkkinasäädöksen 5, 6 ja 7 artiklassa säädettyjen velvoitteiden ja kieltojen osalta (digimarkkinasäädöksen 3 artiklan 10 kohdan nojalla) sekä 15 artiklan osalta. Niiden yritysten osalta, jotka nimettiin portinvartijoiksi 5. syyskuuta 2023, tämä kuuden kuukauden ajanjakso päättyi 7. maaliskuuta 2024. Koska iPadOS nimettiin tämän jälkeen 29. huhtikuuta 2024, myös Applen oli alettava noudattaa digimarkkinasäädöstä tämän ydinalustapalvelun osalta 4. päivään marraskuuta 2024 mennessä, kun taas Bookingin, joka nimettiin portinvartijaksi 13. toukokuuta 2024, oli alettava noudattaa säädöstä 14. päivään marraskuuta 2024 mennessä Booking.com-palvelun osalta.

(23) Kaikki portinvartijat toimittivat kuusi kuukautta nimeämisen jälkeen kertomukset velvoitteiden noudattamisesta, kuten digimarkkinasäädöksen 11 artiklassa edellytetään, sekä riippumattomasti tarkastetut kuvaukset mahdollisista kuluttajien profilointitekniikoista, joita portinvartijat soveltavat ydinalustapalveluihinsa, digimarkkinasäädöksen 15 artiklaa noudattaen. Linkit näiden asiakirjojen luottamuksellisia tietoja sisältämättömiin versioihin on julkaistu komission digimarkkinasäädökseen liittyvällä verkkosivustolla[31]. Portinvartijoiden oli määrä julkaista seuraavat velvoitteiden noudattamisesta koskevat kertomukset viimeistään 7. maaliskuuta 2025.[32] Kertomusten olisi sisällettävä päivitykset, joita portinvartijat ovat tehneet vaatimusten noudattamiseksi toteuttamiinsa toimenpiteisiin.

(24) Komissio on arvioinut kaikki vuonna 2024 vastaanottamansa velvoitteiden noudattamista koskevat kertomukset ja ollut sen jälkeen yhteydessä portinvartijoihin niiden sisältöön liittyen. Komissio järjesti maaliskuussa 2024 asianomaisten sidosryhmien kanssa kuusi velvoitteiden noudattamista käsittelevää työpajaa, yhden kutakin 5. syyskuuta 2023 nimettyä portinvartijaa kohden. Sen jälkeen, kun Booking oli nimetty portinvartijaksi toukokuussa 2024, järjestettiin vielä Bookingia koskeva työpaja marraskuussa 2024. Työpajojen tarkoituksena oli tarjota kolmansille osapuolille mahdollisuus pyytää portinvartijoilta selvennyksiä ja antaa niille palautetta niiden vaatimustenmukaisuusratkaisuista. Osallistuminen kaikkiin työpajoihin oli avointa yleisölle, mutta fyysisessä osallistumisessa etusijalle asetettiin yrityskäyttäjät, kansalaisyhteiskunnan edustajat ja liike-elämän järjestöjen edustajat. Työpajoihin oli mahdollista osallistua myös verkossa. Tallenteet kaikista vuonna 2024 järjestetyistä työpajoista ovat saatavilla digimarkkinasäädöstä käsittelevällä komission verkkosivustolla[33].

(25) Velvoitteiden noudattamista käsittelevien työpajojen ja velvoitteiden noudattamista koskeviin kertomuksiin liittyvän työn[34] lisäksi komissio oli jatkuvasti yhteydessä eri kanavien kautta portinvartijoihin ja asianomaisiin kolmansiin osapuoliin seuratakseen ja arvioidakseen velvoitteiden noudattamista. Tähän kuului kahdenvälisiä kokouksia ja teknisiä työpajoja, jotka kokosivat yhteen portinvartijoiden ja asianomaisten kolmansien osapuolten edustajia. Lisäksi komissio lähetti tiedonsaantipyyntöjä portinvartijoille ja kolmansille osapuolille. Se myös johdonmukaisesti kannusti

[31] https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/compliance-reports ja https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/consumer-profiling-reports.
[32] Tämä ei koske Bookingia, jonka on toimitettava kertomuksensa viimeistään 14. marraskuuta 2024.
[33] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/events/workshops_en.
[34] https://digital-markets-act-cases.ec.europa.eu/reports/compliance-reports.

portinvartijoita olemaan suoraan yhteydessä markkinatoimijoihin korostamalla, että tällainen yhteistyö on tärkeässä roolissa osoitettaessa, että portinvartijat tosiasiallisesti noudattavat velvoitteita.

(26) Komissio seurasi, miten portinvartijat ovat panneet täytäntöön digimarkkinasäädöksen 28 artiklan vaatimukset, joiden mukaan portinvartijoiden on otettava käyttöön vaatimustenmukaisuustoiminto, jonka on oltava riippumaton portinvartijan operatiivisista toiminnoista ja joka koostuu yhdestä tai useammasta vaatimustenmukaisuutta valvovasta toimihenkilöstä, jolla on riittävät valtuudet, asema ja resurssit, jotta se voi valvoa, että portinvartija noudattaa digimarkkinasäädöstä, ja neuvoa sitä siinä. Kaikki nimetyt portinvartijat nimittivät vaatimustenmukaisuutta valvovat toimihenkilöt digimarkkinasäädöksen 28 artiklassa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti ja toimittivat yksityiskohtaiset tiedot komissiolle. Komissio piti vuonna 2024 kaksi fyysistä kokousta kunkin portinvartijan vaatimustenmukaisuutta valvovien toimihenkilöiden kanssa. Näiden kokousten tarkoituksena oli, että komissio saisi käsityksen siitä, miten vaatimustenmukaisuustoiminto oli järjestetty ja organisoitu, ja voisi arvioida meneillään olevaa vuoropuhelua sääntelystä. Mahdollisten täytäntöönpanotoimien tukemiseksi komissio myös antoi vuonna 2024 tietojen säilyttämistä koskevia määräyksiä, joissa kehotettiin kuutta portinvartijaa (Alphabet, Amazon, Apple, Meta, Microsoft ja Booking) säilyttämään asiakirjat, joita voitaisiin käyttää arvioitaessa, noudattavatko ne tiettyjä digimarkkinasäädöksen velvoitteita.[35]

2. Digimarkkinasäädöksen 5, 6 ja 7 artiklan noudattamista koskevat havainnot[36]

(27) Tässä jaksossa raportoidaan digimarkkinasäädöksen 5, 6 ja 7 artiklassa käsiteltyjä aiheita koskevista komission havainnoista sekä toimista, joihin se on ryhtynyt. Jäljempänä esitetyt esimerkit eivät ole tyhjentäviä, mutta ne kuvaavat tärkeimpiä toimia, joita komissio on toteuttanut digimarkkinasäädöksen velvoitteiden noudattamiseen liittyen.

a) Annetaan käyttäjille määräysvalta tietoihinsa

(28) Digimarkkinasäädöksessä tunnustetaan datan merkitys digitaalisilla markkinoilla. Siinä korostetaan, että datan kertyminen portinvartijoiden haltuun ja portinvartijoiden kilpailijoiden rajoitettu pääsy dataan voivat vähentää kilpailullisuutta, loppukäyttäjien valinnanvaraa suhteessa omiin tietoihinsa sekä innovointia. Erityisesti kilpailullisuuden osalta digimarkkinasäädöksessä selitetään, että portinvartijoiden alustapalvelujensa kautta harjoittama datankeruu voi aiheuttaa markkinoille pääsyn esteitä markkinoilla, joilla nämä portinvartijat toimivat. Toisin sanoen datan kertymisen vuoksi uusien toimijoiden voi olla vaikeampi tarjota palvelujaan näillä markkinoilla.

(29) Vastaavasti kilpailullisuutta voi heikentää myös se, että portinvartija rajoittaa palveluntarjoajan vaihtamista tai monikotisuutta esimerkiksi siten, että se ei salli loppukäyttäjien siirtää tietojaan. Tällaisten rajoitusten takia loppukäyttäjien voi esimerkiksi olla vaikea vaihtaa vakiintuneesta sosiaalisen median verkostosta uuteen verkostoon, koska he pelkäävät, että yhteystiedot tai oma sisältö katoaa tässä prosessissa. Digimarkkinasäädöksellä pyritään puuttumaan näihin ongelmiin antamalla loppukäyttäjille enemmän valinnanvaraa sen suhteen, miten heidän tietojaan käytetään ja miten he haluavat käyttää niitä. Samalla pyritään varmistamaan, että yrityskäyttäjillä on parempi pääsy dataan, jota ne tuottavat ydinalustapalveluja

[35] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_1689.

[36] Mikään tässä kertomuksessa ei vahvista, että portinvartijoiden toteuttamat vaatimustenmukaisuustoimenpiteet ovat kaikilta osin tai osittain digimarkkinasäädöksen mukaisia.

käyttämällä.

(30) Digimarkkinasäädöksen 5 artiklan 2 kohtaa noudattaakseen portinvartijoiden on toteutettava toimenpiteitä, joiden avulla loppukäyttäjät voivat valita, suostuvatko he siihen, että heidän tietojaan yhdistetään ja/tai käytetään ristiin portinvartijoiden palveluissa. Komissio päätti 25. maaliskuuta 2024 aloittaa Metan osalta tämän velvoitteen noudattamatta jättämistä koskevan tutkinnan.[37] Tutkinnassa arvioidaan, noudatetaanko mainontaan perustuvassa Metan ”maksa tai suostu” -liiketoimintamallissa velvoitetta saada käyttäjiltä suostumus aina, kun Meta aikoo yhdistää tai käyttää ristiin loppukäyttäjien henkilötietoja eri palveluissaan. Komissio toi 1. heinäkuuta 2024 esittämissään alustavissa havainnoissa esiin huolensa siitä, että Metan ”maksa tai suostu” -mallissa vaadittava valinta vain kahden vaihtoehdon välillä ei välttämättä tarjoa todellista vaihtoehtoa käyttäjille, jotka eivät halua suostua henkilötietojensa käsittelyyn. Euroopan tietosuojaneuvosto antoi elokuussa 2024 yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) 64 artiklan 2 kohdan nojalla lausunnon ”maksa tai suostu” -mallien käytöstä suurissa verkkoalustoissa. Meta päivitti 13. marraskuuta 2024 ”maksa tai suostu” -malliaan tarjoamalla vaihtoehdon, jota se kutsui ”vähemmän yksilöllistetyksi”. Sen lisäksi, että komissio tutkii, onko Meta noudattanut velvoitteitaan ennen 13. päivää marraskuuta 2024, komissio arvioi parhaillaan myös Metan tarkistettua vaatimustenmukaisuusratkaisua. Tietojen siirrettävyyden ja tietoihin pääsyn osalta voidaan mainita, että portinvartijat alkoivat vuonna 2024 parantaa tietojen siirrettävyysratkaisujaan ja pyrkivät lähemmäksi reaaliaikaista, jatkuvaa tietojen siirrettävyyttä ja tietoihin pääsyä, jotta loppukäyttäjät voisivat helposti siirtää tietojaan ja jotta yrityskäyttäjät voisivat päästä dataansa helposti. Kaikki nimetyt portinvartijat ottivat käyttöön ratkaisuja vuoden 2024 aikana. Näihin kuuluvat tiedonsiirtoratkaisut, joiden ansiosta esimerkiksi Google Searchin, Facebookin tai TikTokin loppukäyttäjät voivat antaa valtuutetuille kolmansille osapuolille pääsyn aiempiin ja tuleviin tietoihinsa, joita kyseiset kolmannet osapuolet voivat käyttää tarjotakseen kilpailevia tai innovatiivisia palveluja. Lisäksi jo käyttöön otettujen ja merkittävästi parannettujen tiedonsiirtoratkaisujen ansiosta eri nimettyjen palvelujen (esimerkiksi Amazon Marketplace, Booking.com tai YouTube) yrityskäyttäjät saavat pääsyn dataan, jota ne tuottavat näissä palveluissa.

(31) Komissio on seurannut tiiviisti näiden uusien välineiden toimintaa ja kuullut tässä yhteydessä portinvartijoita sekä useita asianomaisia kolmansia osapuolia. Komissio kävi tiivistä sääntelyä koskevaa vuoropuhelua kaikkien portinvartijoiden kanssa kannustaakseen niitä parantamaan tarvittaessa vaatimustenmukaisuusratkaisujaan kolmansien osapuolten palautteen perusteella. Portinvartijoiden seuraavissa velvoitteiden noudattamista koskevissa kertomuksissa, jotka oli määrä toimittaa maaliskuussa 2025, olisi otettava huomioon joitakin näistä parannuksista sekä meneillään oleva työ. Komissio kerää jatkossakin markkinapalautetta siitä, saavutetaanko digimarkkinasäädöksen tavoitteet käyttöön otetuilla ratkaisuilla.

b) **Mobiiliekosysteemien avaaminen**

(32) Kilpailullisuutta ja oikeudenmukaisuutta koskevat tavoitteet edellyttävät, että kuluttajille annetaan portinvartijoiden ekosysteemeissä valinnanmahdollisuuksia sallimalla loppukäyttäjien käyttää erilaisia ja innovatiivisia tuotteita ja palveluja, jotka vastaavat heidän tarpeitaan. Kuluttajien on myös voitava vaihtaa helposti vaihtoehtoisiin tuotteisiin ja palveluihin. Keskeisessä roolissa mobiiliekosysteemien avaamisessa ovat ne digimarkkinasäädöksen säännökset, joissa käsitellään kehittäjien

[37] Komissio on tehnyt yhteistyötä Metan ”suostu tai maksa” -mallia yleisen tietosuoja-asetuksen nojalla tutkivan Irlannin tietosuojakomission (Data Protection Commission) kanssa varmistaakseen, että EU:n lainsäädäntöä sovelletaan kaikilta osin johdonmukaisesti.

mahdollisuutta jakaa sovelluksia vaihtoehtoisten kanavien kautta[38], sekä säännökset, joissa edellytetään tosiasiallista yhteentoimivuutta, oletusasetusten helppoa vaihtamista, sovellusten poistamista tai valintaikkunan näyttämistä (erityisesti säädöksen 6 artiklan 3, 4 ja 7 kohta).

Oletusasetukset, valintaikkunat ja asennuksen poistaminen

(33) Komission valvonnan yhtenä painopisteenä on ollut estää portinvartijoita käyttämästä hyväkseen kuluttajien käyttäytymisen vinoumia oletusasetusten avulla ja antaa loppukäyttäjille mahdollisuus vaihtaa helposti eri digitaalisten ratkaisujen välillä portinvartijoiden käyttöjärjestelmässä tai verkkoselaimessa, kuten digimarkkinasäädöksen 6 artiklan 3 kohdassa säädetään. Kun rajoitetaan portinvartijoiden kykyä ohjata ihmisiä käyttämään heidän tuotteitaan tai palvelujaan, yrityskäyttäjät, kuten vaihtoehtoisten verkkoselainten ja hakukoneiden tarjoajat, saavat mahdollisuuden lisätä näkyvyyttään ja parantaa tarjoamiaan tuotteita ja palveluja. Portinvartijoiden palvelujen kilpailullisuuden lisääntyminen johtaa loppukäyttäjien vaihtoehtojen lisääntymiseen.

(34) Komissio on ryhtynyt päättäväisiin toimiin varmistaakseen, että portinvartijat tarjoavat nopeasti käyttäjille enemmän valinnanmahdollisuuksia. Komissio aloitti menettelyn Applea vastaan 25. maaliskuuta 2024 saatuaan näyttöä siitä, että portinvartija ei tosiasiallisesti noudattanut velvoitteitaan antaa loppukäyttäjille mahdollisuus muuttaa helposti iOS-käyttöjärjestelmän oletusasetuksia (myös verkkoselaimen valintaikkunan kautta) tai poistaa Applen omia ohjelmistosovelluksia iOS-käyttöjärjestelmässä. Komissio kävi myös tiivistä sääntelyä koskevaa keskustelua Alphabetin ja Microsoftin kanssa. Myös niiden on tarjottava loppukäyttäjille mahdollisuus vaihtaa helposti oletusasetuksia ja poistaa ohjelmistosovelluksia.

(35) Komission toimet ovat johtaneet selkeisiin ja konkreettisiin tuloksiin. Apple ilmoitti elokuussa 2024 joukosta muutoksia: se teki verkkoselaimen valinnasta valintaikkunassa helpompaa käyttäjälle ja lisäsi sellaisten ohjelmistosovellusten määrää, joiden osalta loppukäyttäjä voi vaihtaa oletussovelluksen tai jotka loppukäyttäjä voi poistaa. Käyttöön otettiin myös uusi sovellusten oletusasetusosio, joka helpottaa oletusasetusten muuttamista. Nämä muutokset on nyt otettu käyttöön sekä iOS- että iPadOS-käyttöjärjestelmissä. Apple aikoo ottaa käyttöön lisää päivityksiä keväällä 2025. Komissio seuraa edelleen tarkasti Applen toteuttamia toimenpiteitä sekä sitä, noudattaako portinvartija tosiasiallisesti digimarkkinasäädöstä.

(36) Alphabetilla on nyt käytössä parannettu hakukoneiden ja verkkoselainten valintaikkuna Chromessa ja Pixelissä, ja se otetaan asteittain käyttöön kaikissa Android-laitteissa. Parannetussa ikkunassa käyttäjille näytetään täysin satunnaistettu luettelo saatavilla olevista vaihtoehtoisista palveluista. Komissio jatkaa sääntelyä koskevaa vuoropuhelua Alphabetin kanssa valintaikkunoiden käyttöönotosta sekä toimenpiteistä, jotka on toteutettu oletusasetusten helppoon vaihtamiseen ja sovellusten poistamiseen liittyen.

(37) Microsoft mahdollisti verkkoselaimensa ja hakukonesovelluksensa poistamisen Windows-käyttöjärjestelmässään. Se myös lakkasi suosittelemasta eri Windows-käyttökokemuksissa Edge-selaimen asettamista oletusselaimeksi Euroopan talousalueen (ETA) käyttäjien osalta. Komissio jatkaa Microsoftin velvoitteiden noudattamista koskevan suunnitelman tarkastelua varmistaakseen, että Microsoft tosiasiallisesti noudattaa velvoitteitaan kaikilta osin.

(38) Yleisenä seurauksena on, että markkinoille syntyy enemmän mahdollisuuksia, kun loppukäyttäjät Euroopan talousalueella voivat tosiasiallisesti löytää ja asentaa

[38] Esimerkiksi kolmansien osapuolten sovelluskaupat.

vaihtoehtoisia ratkaisuja ja asettaa ne halutessaan oletusvaihtoehdoiksi. Lisäksi komissio arvioi edelleen, tarvitaanko aidon valinnanmahdollisuuden varmistamiseksi vielä lisää parannuksia.

Ohjaaminen

(39) Komissio käynnisti 25. maaliskuuta 2024 kaksi tutkintaa Applesta ja Alphabetista, jotka tarjoavat tärkeimmät jakelukanavat mobiililaitteiden ohjelmistosovelluksille Euroopan talousalueella. Tutkimuksissa oli tarkoitus selvittää, noudattivatko nämä kaksi portinvartijaa digimarkkinasäädöksen 5 artiklan 4 kohdassa säädettyä velvoitetta, jonka mukaan niiden on annettava sovelluskehittäjille – joista monet ovat eurooppalaisia pieniä ja keskisuuria yrityksiä ja startup-yrityksiä – mahdollisuus ”ohjata” kuluttajia maksutta portinvartijoiden sovelluskauppojen ulkopuoliseen tarjontaan.

(40) Komissio ilmoitti Applelle 24. kesäkuuta 2024 alustavasta näkemyksestään, jonka mukaan sen App Store -sovelluskaupan käytännöt ovat digimarkkinasäädöksen vastaisia, koska ne rajoittavat sovelluskehittäjien mahdollisuutta mainostaa kuluttajille ulkopuolista tarjontaa ja sisältöä ja vievät näin loppukäyttäjiltä vaihtoehtoisia ja mahdollisesti halvempia ostomahdollisuuksia.

Yhteentoimivuus

(41) Oikeudenmukaisten ja kilpailullisten markkinoiden menestyminen edellyttää myös yhteentoimivuutta, jotta portinvartijat eivät voi hyödyntää tuoteintegraatioon perustuvaa kaksoisrooliaan[39] kilpailun tukahduttamiseksi. Helpottamalla vaihtoehtoisten tarjoajien pääsyä portinvartijoiden kriittisiin toimintoihin komissio pyrkii turvaamaan näiden vaihtoehtoisten tarjoajien kyvyn kilpailla innovointia jatkamalla.

(42) Komissio aloitti 19. syyskuuta 2024 kaksi määritysmenettelyä auttaakseen Applea noudattamaan digimarkkinasäädöksen 6 artiklan 7 kohdan mukaisia yhteentoimivuusvelvoitteitaan. Ensimmäisessä menettelyssä keskitytään useisiin iOS-käyttöjärjestelmän yhteenliitettävyysominaisuuksiin ja -toimintoihin, joita käytetään pääasiassa hybridipäätelaitteissa (esimerkiksi älykelloissa ja kuulokkeissa). Toisessa menettelyssä keskitytään prosessiin, jonka Apple on ottanut käyttöön kehittäjien ja kolmansien osapuolten esittämien yhteentoimivuuspyyntöjen käsittelemiseksi iOS- ja iPadOS-käyttöjärjestelmien osalta. Komissio lähetti 19. joulukuuta 2024 Applelle näihin kahteen määritysmenettelyyn liittyvät alustavat havaintonsa ja käynnisti samanaikaisesti kaksi vastaavaa julkista kuulemista.

(43) Yhteentoimivuuden puutteen vuoksi viestipalveluja tarjoavat portinvartijat myös hyötyvät voimakkaista verkostovaikutuksista, jotka muodostavat esteen vaihtamiselle sekä rajoittavat kuluttajien valinnanvaraa ja kilpailullisuutta. Tässä yhteydessä komissio seuraa, miten Meta edistyy WhatsApp- ja Messenger-palvelujen yhteentoimivuuden varmistamisessa digimarkkinasäädöksessä säädetyn velvoitteensa mukaisesti. Meta on tehnyt komissiolta ja kolmansilta osapuolilta saamansa palautteen perusteella joitakin muutoksia ratkaisuunsa. Komissio seuraa tätä kehitystä varmistaakseen asianomaisten kolmansien osapuolten tosiasiallisen yhteentoimivuuden WhatsAppin ja Messengerin kanssa.

Vaihtoehtoiset jakelukanavat

[39] Portinvartijoilla voi olla kaksi toisiinsa liittyvää roolia, esimerkiksi sekä kriittisen palvelun tarjoajana että kilpailijana samoilla markkinoilla. ”Kaksoisroolissa” portinvartija voi hyödyntää määräysvaltaansa olennaisiin toimintoihin suosiakseen omia tuotteitaan tai palvelujaan, mikä tukahduttaa kilpailun vaihtoehtoisten tarjoajien taholta.

(44) Kilpailullisuuden varmistaminen sovellusten jakelun ja sovelluskauppojen osalta antaa yrityskäyttäjille vapauden päättää, mitä kanavia ne haluavat käyttää sovellustensa jakeluun, ja loppukäyttäjille vapauden päästä käyttämään näitä sovelluksia tai sovelluskauppoja portinvartijan ydinalustapalveluiden ulkopuolella. Jotta voidaan varmistaa kilpailullisuus, joka antaa sekä yrityksille että loppukäyttäjille enemmän valinnanvaraa ja kannustaa innovointiin, portinvartijoita on estettävä asettamasta loppukäyttäjille rajoituksia sen suhteen, mitä sovelluksia tai sovelluskauppoja he voivat käyttää.

(45) Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Applen on sallittava iPhone-laitteiden loppukäyttäjille sovellusten asentaminen muutoin kuin Applen oman App Store -sovelluskaupan kautta, esimerkiksi mahdollistamalla kolmansien osapuolten sovelluskauppojen asentaminen ja käyttäminen sekä sovellusten lataaminen suoraan verkosta. Digimarkkinasäädöksen velvoitteet, joita on sovellettu Appleen maaliskuusta 2024 lähtien, ovat johtaneet siihen, että Euroopan unionissa on otettu käyttöön useita kolmansien osapuolten sovelluskauppoja, kuten AltStore, Aptoide, ja Epic.

(46) Vaikka tämä kehitys on myönteistä, komissio aloitti 24. kesäkuuta 2024 tutkimuksen, jossa selvitetään, noudattaako Apple digimarkkinasäädöstä sopimusehtojen osalta, jotka se asetti kehittäjille, jotka haluavat tarjota kolmansien osapuolten sovelluskauppoja tai tarjota sovelluksiaan tällaisten sovelluskauppojen kautta. Tutkimuksessa tarkastellaan erityisesti seuraavia seikkoja: Applen ehdottama ”ydinteknologiamaksu”, jonka mukaan kolmansien osapuolten sovelluskauppojen ja kolmansien osapuolten sovellusten kehittäjien on maksettava 0,50 euron maksu jokaista asennettua sovellusta kohti; monivaiheinen käyttäjäpolku, jota Apple vaatii noudattamaan ladattaessa ja asennettaessa vaihtoehtoisia sovelluskauppoja tai sovelluksia iOS-käyttöjärjestelmässä; kelpoisuusvaatimukset, jotka kehittäjien on täytettävä voidakseen tarjota vaihtoehtoisia sovelluskauppoja tai jakaa sovelluksia suoraan verkosta iOS-käyttöjärjestelmässä.

(47) Applen tavoin myös Alphabetin on varmistettava, että sen Android-käyttöjärjestelmässä tosiasiallisesti mahdollistetaan vaihtoehtoiset sovellusten jakelukanavat. Komissio jatkaa yhteydenpitoa Alphabetiin ja asianomaisiin kolmansiin osapuoliin käsitelläkseen mahdollisia huolenaiheita, jotka liittyvät siihen, ovatko Alphabetin Android-käyttöjärjestelmän ehdot tosiasiallisesti digimarkkinasäädöksen mukaisia.

c) **Oikeudenmukainen verkkohaku**

(48) Yhdenvertaisen kohtelun varmistaminen ja suojaaminen syrjiviltä käytännöiltä ovat oikeudenmukaisen haun ja kilpailullisten verkkohakumarkkinoiden ennakkoedellytyksiä. Tätä taustaa vasten digimarkkinasäädöksellä pyritään suojelemaan yrityskäyttäjiä portinvartijoiden palvelujen taholta tulevalta epäreilulta kilpailulta ja tarjoamaan muille verkossa toimivien hakukoneiden tarjoajille enemmän mahdollisuuksia kehittää uusia hakuvaihtoehtoja.

(49) Digimarkkinasäädöksen 6 artiklan 5 kohdassa portinvartijoille asetettu kielto suosia omia palvelujaan tai tuotteitaan on laaja-alainen ja koskee kaikkia omien palvelujen tai tuotteiden suosimisen muotoja. Alphabetin osalta se kattaa sen omat vertikaaliset hakupalvelut, jotka asetetaan järjestykseen Google Search -hakukoneen tuloksissa tai sisällytetään niihin. Se kattaa myös tapaukset, joissa Alphabet kohtelee omia sisältöpalvelujaan suotuisammin kuin muita sisällöntarjoajia, jotka myös asetetaan järjestykseen Google Search -hakukoneessa. Komissio aloitti 25. maaliskuuta 2024 menettelyn Alphabetia vastaan, koska oli olemassa huolia siitä, että portinvartija suosii digimarkkinasäädöksen 6 artiklan 5 kohdan vastaisesti omia vertikaalisia

hakupalvelujaan tai sisältöpalvelujaan suhteessa samankaltaisiin kilpailijoihin, jotka toimivat esimerkiksi majoitus- ja ravitsemisalalla, matkailualalla, sähköisen kaupankäynnin alalla tai sisällön luomisen alalla.

(50) Lisäksi digimarkkinasäädöksen 6 artiklan 11 kohdassa säädetään, että nimettyjen hakukoneiden on jaettava klikkaus- ja hakukyselytietoja vaihtoehtoisten hakukoneiden tarjoajien kanssa. Tämän velvoitteen tarkoituksena on edistää kilpailua kolmansien osapuolten hakukoneiden taholta.

(51) Maaliskuussa 2024 Alphabet ehdotti tietojen lisensointiratkaisua noudattaakseen digimarkkinasäädöksen velvoitetta, joka koskee järjestys-, hakukysely-, klikkaus- ja näkymädatan jakamista. Komissio arvioi parhaillaan, onko tämä lisensointiratkaisu digimarkkinasäädöksen 6 artiklan 11 kohdan mukainen. Komissio on ollut asiasta yhteydessä Alphabetiin ja mahdollisiin edunsaajiin. Se on myös keskustellut digimarkkinasäädöksen 6 artiklan 11 kohdassa tarkoitetun tosiasiallisen datan jakamisen edellytyksistä tietosuojaviranomaisten kanssa erityisesti korkean tason ryhmän yhteydessä.

d) **Verkkomarkkinapaikat**

(52) Verkossa toimivien markkinapaikkojen ja verkossa toimivien välityspalvelujen oikeudenmukaista ja kilpailullista liiketoimintaympäristöä koskevaan tavoitteeseen pyritään useilla digimarkkinasäädöksen säännöksillä. Näitä ovat esimerkiksi säännökset, joilla kielletään pariteettilausekkeet ja omien palvelujen ja tuotteiden suosiminen järjestykseen asettamisessa, sekä säännökset, joilla lievennetään epäreiluja datahyötyjä ja edistetään dataan pääsyä ja sen siirrettävyyttä käyttäjien kannalta.

(53) Digimarkkinasäädöksessä kielletään kaikki pariteetin muodot (kapea ja laaja). Kielto koskee myös muita kaupallisia menettelyjä kuin hinnoittelua ja kattaa kaikki toimenpiteet, jotka johtaisivat samaan vaikutukseen kuin pariteettilauseke. Näin se mahdollistaa sen, että yrityskäyttäjät voivat soveltaa erilaisia kaupallisia ehtoja eri jakelukanavissa. Näin ollen digimarkkinasäädöksellä pyritään poistamaan pariteettiesteet, jotka koskevat yrityskäyttäjien mahdollisuutta tarjota tavaroita tai palveluja vaihtoehtoisten alustojen ja suoramyyntikanavien kautta. Tätä vaatimusta sovelletaan kaikkiin vaikutukseltaan pariteettilausekkeita vastaaviin toimenpiteisiin, kuten välityspalkkioiden korottamiseen tai yrityskäyttäjien tarjousten poistamiseen tuotevalikoimasta.

(54) Tässä yhteydessä Booking ilmoitti[40], että noudattaakseen digimarkkinasäädöstä se oli ensiksi poistanut Euroopan talousalueen niiden alueiden luettelosta, joihin sovelletaan pariteettivaatimuksia sen yleisissä ehdoissa, ja toiseksi ottanut käyttöön näiden ehtojen päivitetyn version[41], jossa ei enää viitata pariteettiin. Booking ilmoitti myös, että se oli lopettanut ulkoisten hintojen käytön syöttötietona Premium-ohjelmissaan.

(55) Amazon ilmoitti, että oman itsearviointinsa mukaan se ei käyttänyt pariteettilausekkeita, jotka olisivat digimarkkinasäädöksen vastaisia. Muut portinvartijat raportoivat tulevaisuuteen suuntautuvista vaatimustenmukaisuusmekanismeista, joiden on tarkoitus estää pariteettivelvoitteiden asettaminen yrityskäyttäjille tulevaisuudessa.[42] Komissio seuraa ja arvioi jatkossakin, täytetäänkö asiaankuuluvat digimarkkinasäädöksen velvoitteet tosiasiallisesti, onko

[40] bookingholdings.com/wp-content/uploads/2024/11/DMA-Compliance-Report.pdf.

[41] Tämä versio toimitettiin yrityskäyttäjille, ja siitä ilmoitettiin velvoitteiden noudattamista käsittelevässä työpajassa marraskuussa 2024.

[42] Lisäksi Alphabet yksilöi digimarkkinasäädöksen 5 artiklan 3 kohdan noudattamisen yhteydessä Play Store -sovelluskauppaan ja Maps-palveluun liittyvät sopimukset, jotka ovat voineet sisältää pariteettilausekkeita. Se lähetti näitä sopimuksia koskevat luopumisilmoitukset vuoden 2024 alussa. Apple katsoi, että se noudatti 5 artiklan 3 kohtaa App Storen osalta jo ennen 7. päivää maaliskuuta 2024.

olemassa velvoitteiden kiertämisen riskejä ja käyttävätkö portinvartijat mahdollisesti vaihtoehtoisia toimenpiteitä, joilla on vastaava vaikutus.

(56) Verkkohakuun sovellettavan kiellon tavoin myös verkossa toimiviin välityspalveluihin sovelletaan digimarkkinasäädöksen omien palvelujen ja tuotteiden suosimista koskevaa kieltoa. Näin pyritään varmistamaan oikeudenmukaiset ja kilpailulliset verkkomarkkinapaikat tuhansille yrityskäyttäjille, jotka kilpailevat suoraan portinvartijoiden tuotteiden ja palvelujen kanssa näiden portinvartijoiden omilla alustoilla. Tämä puolestaan hyödyttää myös loppukäyttäjiä, jotka voivat löytää näin laajemman tuote- ja palveluvalikoiman portinvartijoiden alustoilta. Kuten 25. maaliskuuta 2024 ilmoitettiin, komissio on toteuttanut alustavia tutkintatoimia arvioidakseen, noudattaako Amazon digimarkkinasäädöstä mahdollisten omia palveluja ja tuotteita suosivien käytäntöjen osalta.

3. Keskittymiä koskevat tiedot

(57) Digimarkkinasäädöksen 14 artiklan mukaan portinvartijoiden on ilmoitettava komissiolle kaikista suunnittelemistaan keskittymistä, joissa sulautuvat yritykset tai keskittymään hankittava yritys tarjoavat ydinalustapalveluja tai muita digitaalialalla tarjottavia palveluja tai mahdollistavat datankeruun.

(58) Vuonna 2024 komissio vastaanotti 15 ilmoitusta portinvartijoiden suunnittelemista keskittymistä. Luottamuksellista tietoa sisältämättömät tiivistelmät portinvartijoiden digimarkkinasäädöksen 14 artiklan mukaisesti toimittamista tiedoista julkaistiin komission verkkosivustolla yhdeksän ilmoituksen osalta[43] yhdessä ilmoittamispäivän ja asianomaisten yritysten nimien kanssa.

(59) Useat digimarkkinasäädöksen 14 artiklan mukaisesti toimitetut ilmoitukset koskivat osaajien hankintaan liittyviä sopimuksia (”acqui-hiring”).[44] Tällaiset transaktiot voidaan toteuttaa eri tavoin. Niihin liittyy yleensä kohdeyrityksen keskeisen henkilöstön palkkaussopimuksia mutta ei aina kohdeyrityksen osakkeiden tai omaisuuserien hankintaa. Se, onko tällaisessa transaktiossa kyse asetuksen (EY) 139/2004 3 artiklassa tarkoitetusta keskittymästä, ei ole aina selvää ja voi edellyttää perusteellista tapauskohtaista analyysia.[45]

(60) Digimarkkinasäädöksen 14 artikla lisää portinvartijoiden tekemien hankintojen läpinäkyvyyttä ja antaa komissiolle mahdollisuuden tunnistaa laajempia hankintasuuntauksia digitaalialalla. Lisäksi komissio jakaa tietoja hankinnoista jäsenvaltioiden kanssa. Ne voivat puolestaan käyttää näitä tietoja kansalliseen yrityskeskittymien valvontaan. Silloin, kun jäsenvaltioilla on kansallinen lainkäyttövalta, kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat myös siirtää keskittymien käsittelyn komissiolle.

IV. KULUTTAJIEN PROFILOINTITEKNIIKOIDEN TARKASTETUN KUVAUKSEN ARVIOINTI

(61) Portinvartijoiden on digimarkkinasäädöksen 15 artiklan nojalla toimitettava komissiolle riippumattomasti tarkastettu kuvaus mahdollisista kuluttajien profilointitekniikoista, joita ne soveltavat nimeämispäätöksessä

[43] Loput vuoden 2024 tiedot julkaistaan vuonna 2025 jatkuvasti ja aikaisintaan neljän kuukauden kuluttua kyseisten tietojen saamisesta.

[44] Ks. esimerkiksi tapaus Microsoft / Inflection AI, Inc., josta ilmoitettiin digimarkkinasäädöksen 14 artiklan mukaisesti 17. lokakuuta 2024.

[45] Esimerkiksi tapauksessa Microsoft / Inflection komissio katsoi, että transaktioon sisältyivät kaikki omaisuuserät, jotka olivat tarpeen Inflectionin markkina-aseman siirtämiseksi Microsoftille, ja totesi, että transaktio oli asetuksen (EY) 139/2004 3 artiklan mukainen keskittymä. Katso: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_4727.

digimarkkinasäädöksen 3 artiklan 9 kohtaa noudattaen lueteltuihin ydinalustapalveluihinsa. Niiden olisi myös julkaistava yleiskatsaus kuvauksesta. Tarkastettujen kuvausten toimittamisen ja yleiskatsauksen julkaisemisen määräaika on kuusi kuukautta nimeämispäätöksen jälkeen. Portinvartijoiden on myös päivitettävä nämä asiakirjat tulevaisuudessa vuosittain.

(62) Komissio oli valmis antamaan portinvartijoille ohjeita ja antoi niille neuvoja raportointivelvoitteiden valmistelussa osana velvoitteiden noudattamista edeltäviä keskusteluja.

(63) Kuuden 5. syyskuuta 2023 nimetyn portinvartijan oli toimitettava komissiolle tarkastettu kuvaus kertomuksistaan ja julkaistava vastaavat julkiset yleiskatsaukset viimeistään 7. maaliskuuta 2024. Komissio oli tuohon päivämäärään mennessä saanut tällaisten kertomusten tarkastetut kuvaukset Alphabetilta, Amazonilta Applelta, Metalta ja Microsoftilta. ByteDancen tarkastettu kuvaus viivästyi hieman, mistä oli ilmoitettu komissiolle ennalta. Komissio vastaanotti tämän kuvauksen 9. huhtikuuta 2024. Booking Holdings, joka nimettiin portinvartijaksi 13. toukokuuta 2024, toimitti tarkastetun kuvauksensa ja julkaisi vastaavan julkisen yleiskatsauksen 13. marraskuuta 2024. Komissio lähetti kaikki tarkastetut kuvaukset asianmukaisesti Euroopan tietosuojaneuvostolle kuten digimarkkinasäädöksen 15 artiklan 1 kohdassa edellytetään.

(64) Komissio antoi portinvartijoille palautetta niiden tarkastetuista kertomuksista ja jatkaa kaiken portinvartijoiden komissiolle digimarkkinasäädöksen 15 artiklan nojalla toimittaman aineiston analysoimista. Komissio harkitsee tarvittaessa jatkotoimenpiteitä, kuten mallin[46] päivittämistä. Se jatkaa myös yhteydenpitoa Euroopan tietosuojaneuvoston ja korkean tason ryhmän kanssa digimarkkinasäädöksen 15 artiklaan liittyen, koska tämä on mahdollinen kiinnostuksen kohde muun muassa eurooppalaisille ja kansallisille tietosuojasta ja kuluttajansuojan täytäntöönpanosta vastaaville viranomaisille.

V. KOMISSION JA KANSALLISTEN VIRANOMAISTEN YHTEISTYÖ

(65) Digimarkkinasäädöksessä säädetään yleiset periaatteet, joita sovelletaan digimarkkinasäädöksen ja muiden asiaankuuluvien unionin säädösten, kuten kilpailu-, tietosuoja- ja kuluttajansuojalainsäädännön, väliseen vuorovaikutukseen. Näitä periaatteita kuvaillaan digimarkkinasäädöksen 1 artiklan 5 ja 6 kohdassa. Lisäksi digimarkkinasäädöksen 37 artiklassa säädetään, että komission ja jäsenvaltioiden olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä ja koordinoitava täytäntöönpanotoimiaan varmistaakseen johdonmukaisen, tosiasiallisen ja täydentävän täytäntöönpanon. Digimarkkinasäädöksen 38 artiklassa edellytetään, että komissio ja kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta vastaavat kansalliset toimivaltaiset viranomaiset tekevät keskenään yhteistyötä Euroopan kilpailuviranomaisten verkoston välityksellä.

(66) Digimarkkinasäädöksen 38 artiklaa noudattaen komissio teki tiivistä yhteistyötä ja koordinoi toimiaan tiiviisti kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa Euroopan kilpailuviranomaisten verkoston välityksellä ja jatkoi näin tämän verkoston kautta tehtyä yli 20 vuotta kestänyttä tiivistä yhteistyötä. Komissio ja kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ilmoittivat toisilleen järjestelmällisesti täytäntöönpanotoimistaan digimarkkinasäädöksen 38 artiklan 1 kohtaa noudattaen. Tämän tietojenvaihdon ja Euroopan kilpailuviranomaisten verkoston toiminnan ansiosta komission ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välinen yhteistyö ja koordinointi oli hyvää ja tuloksellista vuonna 2024.

[46] https://digital-markets-act.ec.europa.eu/system/files/2023-12/Article%2015%20DMA%20Template%20%28consumer%20profiling%20report%29.pdf.

(67) Komissio vastaanotti vuonna 2024 kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta digimarkkinasäädöksen 38 artiklan 2 kohdan nojalla yhden ilmoituksen aikomuksesta käynnistää digimarkkinasäädöksen 1 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuun kansalliseen lainsäädäntöön perustuva portinvartijaa koskeva tutkinta ja digimarkkinasäädöksen 38 artiklan 3 kohdan nojalla kaksi ilmoitusta aikomuksesta asettaa portinvartijoille velvoitteita saman lainsäädännön perusteella. Nämä ilmoitukset toimitettiin asetuksen 1/2003 nojalla tehtyjen kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ilmoitusten lisäksi.

VI. DIGIMARKKINASÄÄDÖKSEN KORKEAN TASON RYHMÄ[47]

(68) Digimarkkinasäädöksen korkean tason ryhmä perustettiin 23. maaliskuuta 2023 annetulla komission päätöksellä digimarkkinasäädöksen 40 artiklan perusteella.[48] Ryhmä koostuu digimarkkinasäädöksessä yksilöidyistä eurooppalaisista elimistä ja verkostoista, ja se on perustettu asiantuntijaryhmäksi komission asiantuntijaryhmien perustamista ja toimintaa koskevista horisontaalisista säännöistä annettua komission päätöstä[49] noudattaen. Ryhmän puheenjohtajana toimii komissio, joka tarjoaa myös sihteeristötukea. Ryhmän tavoitteena on tukea digimarkkinasäädöksen ja muiden portinvartijoihin sovellettavien alakohtaisten säännösten johdonmukaista ja tosiasiallista täytäntöönpanoa.

(69) Korkean tason ryhmällä on myös merkittävä rooli digimarkkinasäädöksen ja alakohtaisten sääntöjen välisen vuorovaikutuksen yksilöimisessä ja arvioinnissa. Lisäksi komissio voi hyödyntää asiaankuuluvien alakohtaisten elinten ja verkostojen asiantuntemusta uusia palveluja ja käytäntöjä koskevissa markkinatutkimuksissa.[50]

(70) Vuonna 2024 perustettiin kolme temaattista alaryhmää, joissa keskityttiin dataan liittyviin velvoitteisiin, digimarkkinasäädöksen 7 artiklaan (yhteentoimivuus) ja tekoälyyn.[51] Nämä kolme alaryhmää pitivät maaliskuussa pidetyn täysistunnon lisäksi yhteensä seitsemän kokousta.[52]

(71) Täysistunnon työn osalta voidaan todeta, että korkean tason ryhmän jäsenet hyväksyivät ensimmäisen yhteisen lausuntonsa, jossa korostettiin ryhmän kantaa tekoälyyn. Lausunnossa selvennetään, että jos tekoälyjärjestelmiä integroidaan nimettyihin ydinalustapalveluihin, niihin sovelletaan digimarkkinasäädöksen velvoitteita.[53]

(72) Tekoälyn alalla tapahtunut merkittävä kehitys sai aikaan tekoälyyn liittyvän alaryhmän perustamisen. Alaryhmä piti ensimmäisen kokouksensa lokakuussa 2024. Tämä tarjosi tilaisuuden kutsua portinvartijoita esittelemään tekoälyyn liittyviä aloitteitaan ja vastaamaan korkean tason ryhmän jäsenten kysymyksiin.[54] Tämä tarjosi myös unionin tekoälytoimistolle tilaisuuden esitellä tekoälysäädös ja tekoälyneuvosto, kun taas korkean tason ryhmän jäsenet keskustelivat verkostoissaan tai elimissään

[47] Digimarkkinasäädöksen yhteydessä digimarkkinasäädöksen korkean tason ryhmä tarkoittaa samaa kuin digitaalialan sääntelyviranomaisten korkean tason ryhmä.
[48] https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2023-03/High_Level_Group_on_the_DMA_0.pdf.
[49] Komission päätös C(2016) 3301 final komission asiantuntijaryhmien perustamista ja toimintaa koskevien horisontaalisten sääntöjen vahvistamisesta.
[50] Ks. edellinen alaviite. 40 artiklan 7 kohta.
[51] Alaryhmien työtä ohjaavat yksilölliset tehtävänmääritykset.
[52] Lisätietoja kustakin korkean tason ryhmän täysistunnosta ja alaryhmien kokouksista, mukaan lukien esityslistat ja kokouspöytäkirjat, on saatavilla seuraavassa osoitteessa: https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupId=3904&fromMembers=true&memberType=5&memberId=111640.
[53] Lisäksi asiakirjassa määritellään ohjeet yhteistyölle sekä tekoälyn kannalta keskeiset alat, jotka edellyttävät täydentävää seurantaa ja koordinoitua täytäntöönpanoa.
[54] Apple, Microsoft, ja Meta osallistuivat kokoukseen paikan päällä, kun taas Alphabet lähetti katsauksen, joka jaettiin korkean tason ryhmän jäsenille.

meneillään olevasta tekoälyä koskevasta työstä.

(73) Dataan liittyviä velvoitteita käsittelevä alaryhmä piti neljä kokousta vuonna 2024.[55] Yksi keskeinen painopistealue oli velvollisuus saada suostumus nimetyissä palveluissa olevien ja erillisissä palveluissa olevien tietojen yhdistämiseen, kuten digimarkkinasäädöksen 5 artiklan 2 kohdassa säädetään. Alaryhmä käsitteli myös sitä, miten Meta on pannut tämän säännöksen täytäntöön sekä tämän säännöksen ja yleisen tietosuoja-asetuksen välistä vuorovaikutusta.[56] Korkean tason ryhmän jäsenten pidennettyä alaryhmän toimeksiantoa se on toiminut laajennetun toimeksiannon[57] mukaisesti toisesta kokouksestaan lähtien. Toimeksianto kattaa nyt myös dataan pääsyä ja siirrettävyyttä koskevan komission työn sekä verkossa toimivien hakukoneiden järjestys-, hakukysely-, klikkaus- ja näkymädatan jakamisen. Keskusteluissa käsiteltiin myös kuluttajaprofilointiraportteja, jotka portinvartijat toimittavat digimarkkinasäädöksen sekä yleisen tietosuoja-asetuksen ja digimarkkinasäädöksen välistä vuorovaikutusta koskevien Euroopan tietosuojaneuvoston ja komission yhteisten ohjeiden mukaisesti. Jälkimmäiset esiteltiin myös 7 artiklaa käsittelevässä alaryhmässä.

(74) Tämän lisäksi 7 artiklaa käsittelevä alaryhmä kokoontui huhti- ja syyskuussa 2024. Näissä kokouksissa käydyissä keskusteluissa keskityttiin nimettyjen numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen[58] vaatimustenmukaisuuden viimeisimpään kehitykseen, mukaan lukien viitetarjous ja käyttäjien hakumekanismit.

(75) Keskeisenä päätelmänä sekä täysistunnon että alaryhmien tasolla on tarve varmistaa saumaton yhteistyö eri politiikan välineiden välillä ja estää portinvartijoita käyttämästä hyväkseen yhtä politiikkaa toisen kiertämiseksi. Tulevaisuudessa korkean tason ryhmän eri muodot helpottavat tarvittavaa yhteistyötä ja koordinointia, joilla varmistetaan, että digimarkkinasäädöksen täytäntöönpano on jatkossakin vankkaa ja ennakoitavaa.

[55] Helmikuussa, huhtikuussa, syyskuussa ja lokakuussa 2024.
[56] Tässä yhteydessä Euroopan tietosuojaneuvosto antoi 17. huhtikuuta 2024 lausunnon 08/2024 pätevästä suostumuksesta suurten verkkoalustojen käyttämien suostu tai maksa -mallien yhteydessä.
[57] Toimeksianto kattaa 5 artiklan 2 kohdan lisäksi nyt myös 6 artiklan 9, 10 ja 11 kohdan.
[58] ”Avoimen internetin kautta jaettavat (OTT) viestipalvelut”, tai yksinkertaisemmin ”viestisovellukset”.